

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació,
Cultura i Universitats

**MEMÒRIA DE L'INSTITUT PER A LA CONVIVÈNCIA I
L'ÈXIT ESCOLAR**

CURS 2012-13

ÍNDEX

1. Membres de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.	3
2. Àmbits Generals d'actuació.	3
a. Èxit escolar.	3
b. Avaluació i investigació.	5
c. Cooperació territorial.	5
d. Formació.	7
e. Assessorament i intervenció en matèria de convivència.	7
f. Documentació i normativa.	12
g. Comunicació i difusió.	13
h. Administració i gestió per processos.	14
3. Anàlisi de les memòries de convivència dels centres educatius de les Illes Balears.	14
4. Programació per al curs 2013-14.	15
a. Èxit escolar. Cooperació territorial.	15
b. Formació.	15
c. Assessorament i intervenció en matèria de convivència.	16
d. Documentació i normativa.	17
e. Comunicació i difusió.	17
f. Administració i gestió per processos.	17
Annex: 1. Anàlisi gràfic de les memòries dels centres educatius.	18
2. Recull de suggeriments i observacions dels centres educatius.	28

1. Membres de l' Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

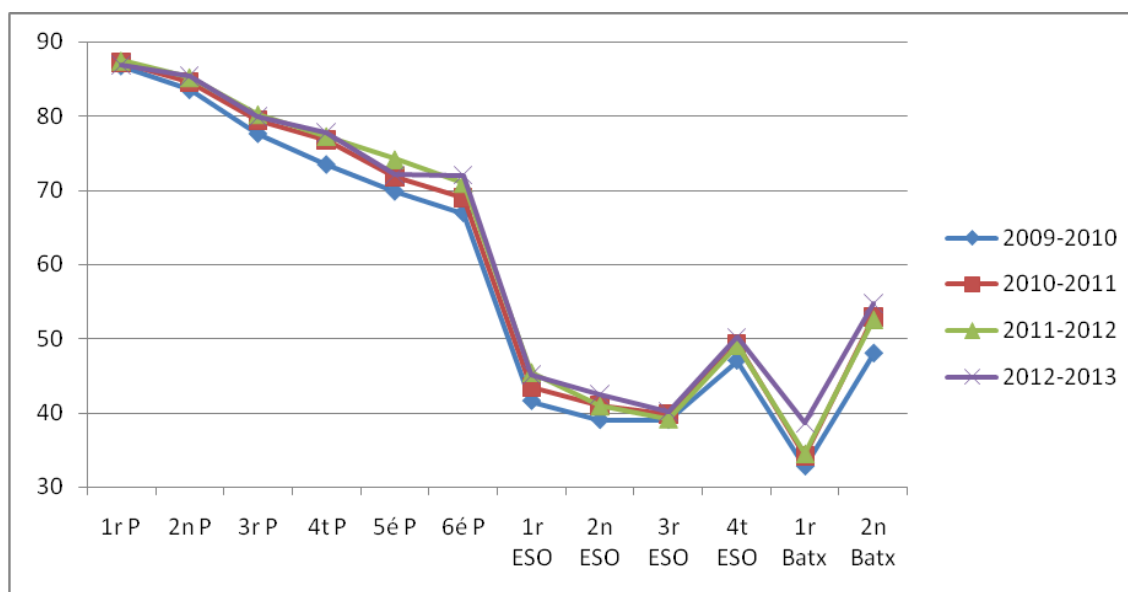
- Director: Gabriel Timoner Sampol
- ATD: Gaël A. Thyus Vieville
- AD: Pere Quetglas Márquez
- AD: Irma Alanzol Pereira-Rocha

2. Àmbits generals d'actuació.

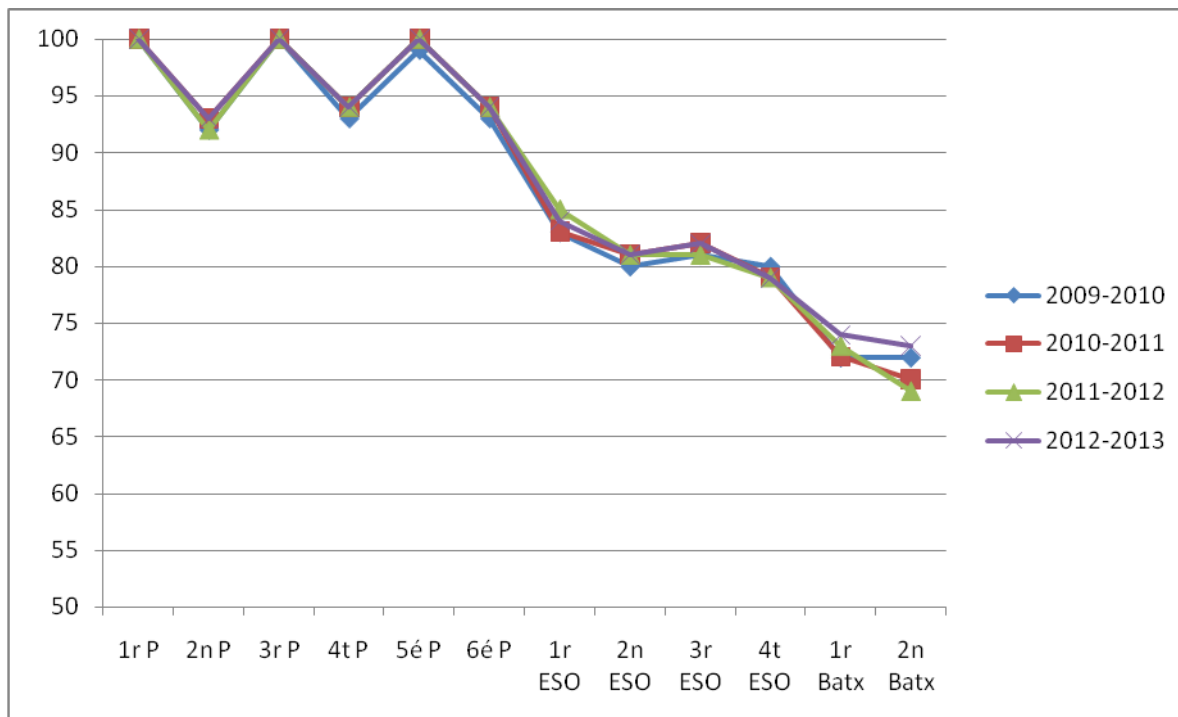
a. Èxit escolar:

El curs 2012-2013, l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar ha fet un seguiment dels resultats acadèmics dels alumnes (dades SEDEIB). A més de valorar l'evolució dels resultats en general, és especialment important observar si es detecten diferències respecte a cursos passats després de les mesures econòmiques urgents posades en marxa per el Govern de les Illes Balears i per el Govern d'Espanya per optimitzar els recursos disponibles, en una situació de crisi global. De l'anàlisi de resultats podem comprovar que no es detecten diferències respecte a anys anteriors. Es representen a continuació l'evolució dels valors de les taxes d'idoneïtat, i els valors mitjans de promoció de l'alumnat representats als gràfics 1, 2 i 3.

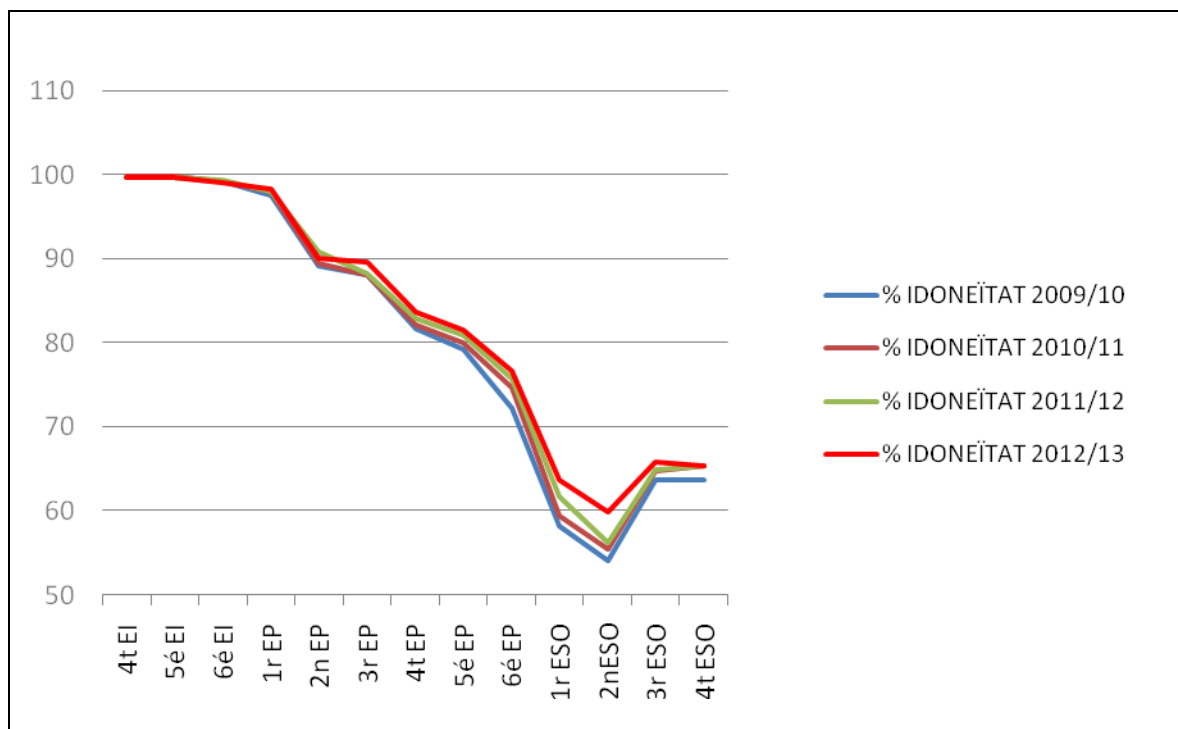
Gràfic 1. Percentatge d'alumnes amb 0 suspeses a l'avaluació ordinària:

Gràfic 2. Evolució de la promoció total per nivell educatiu:

Gràfic 3. Taxes d'idoneïtat per nivell acadèmic i curs:

En aquest context, es considera que els resultats es mantenen, i en alguns dels nivells educatius indiquen alguna millora (no significativa). Entre les causes per les quals el sistema ha respost amb fortalesa als canvis destaquem les següents:

- Feina desenvolupada pels docents de les Illes Balears.
- Feina desenvolupada pels directius dels centres educatius.
- Feina desenvolupada pels serveis de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats.
- L'esforç compartit dels membres de la comunitat educativa.
- La percepció general de la necessitat de canviar a formes més eficients de gestió i organització.

b. Avaluació i investigació:

- i. Recollida i anàlisi de les memòries dels plans de convivència corresponents al curs 2012-13 (informe gràfic a l'annex). Aquest curs s'ha consolidat la tramitació telemàtica d'aquestes memòries. L'acceptació general ha estat molt positiva.

c. Cooperació territorial:

S'han dut a terme diferents actuacions en aquest àmbit:

- i. Gestió del projecte Comenius Regio 2011-13 "Restorative Practices for Schools, Families and Wider Communities" amb la ciutat de Hull (Gran Bretanya).
- ii. Participació en el Seminari de Contacte a Praga (República Txeca, novembre 2012) organitzat per l'Agència Nacional Txeca i finançat amb fons europeus per establir relacions de cooperació amb institucions educatives d'altres països europeus.

- iii. Elaboració i presentació al OAPEE d'un projecte d'associació europea Comenius Regio amb la ciutat d'ARAD (Romania) anomenat Working Emotional Longlife Learning (WELL) per als cursos 2013-15. Aquest projecte ha estat rebutjat per manca de pressupost de l'agència nacional de Romania, encarregada dels projectes europeus educatius.
- iv. Col·laboració activa amb l'Observatori Estatal de Convivència.
- v. Participació activa en el grup de treball del projecte "Evolución de la violencia de género en la adolescencia", de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat.
- vi. Cooperació amb l'Alta Inspecció Educativa, els cossos i forces de seguretat de l'Estat, Policia Local (projecte Policia Tutor), Oficina de Defensa de Drets del Menor i altres serveis i organitzacions relacionades amb l'educació i amb la salut del menor, per tal de posar en marxa un servei d'assessorament sobre la problemàtica del ciberassetjament. Es preveu posar en marxa aquest servei a partir del curs 2013-14.
- vii. Col·laboració amb l'Alta Inspecció Educativa pel que fa a la Instrucció nº 7/2013 de la "Secretaría de Estado de Seguridad", referent al "Plan Director para la convivencia y mejora de la seguridad en los Centros Educativos y sus entornos".
- viii. Col·laboració activa amb l'IBESTAT.

d. Formació:

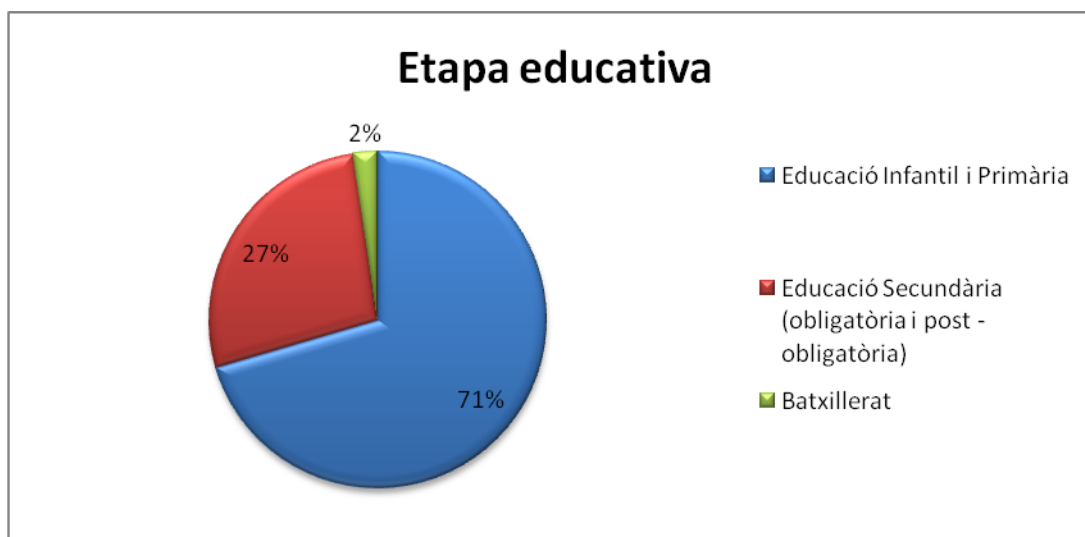
S'han convocat diferents accions formatives en col·laboració amb el Servei de Formació Permanent del Professorat i l'Escola Balear d'Administració Pública:

- i. Projecte d'Innovació Pedagògica "Creació i posada en funcionament d'un servei de mediació (2n any)" a 6 centres d'educació secundària.
- ii. Curs "Pràctiques restauratives a l'escola, a la família i a la comunitat II", CEP Palma, novembre - desembre 2012.
- iii. Seminari "La intel·ligència emocional a l'aula" CEP Palma, octubre 2012 - maig 2013.
- iv. Col·laboració activa amb el CEP de Palma en la coordinació dels seminaris "Educar i Convivre" i "Seguim Educant i Convivint", CEP Palma, octubre 2012 - maig 2013.
- v. Organització de la I Jornada de Pràctiques Restauratives a les Illes Balears, Conservatori de Música i Dansa de Mallorca el 24 de maig de 2013, oberta a tota la comunitat. I a la qual varen assistir 351 persones de diferents àmbits professionals.
- vi. Organització de les III Trobades d'Alumnat Mediator a Palma, Inca, Eivissa i Menorca amb una participació total de 37 centres educatius, 570 alumnes i 80 professors (29 i 31 maig, 4 i 18 de juny 2013).

e. Assessorament i intervenció en matèria de convivència:

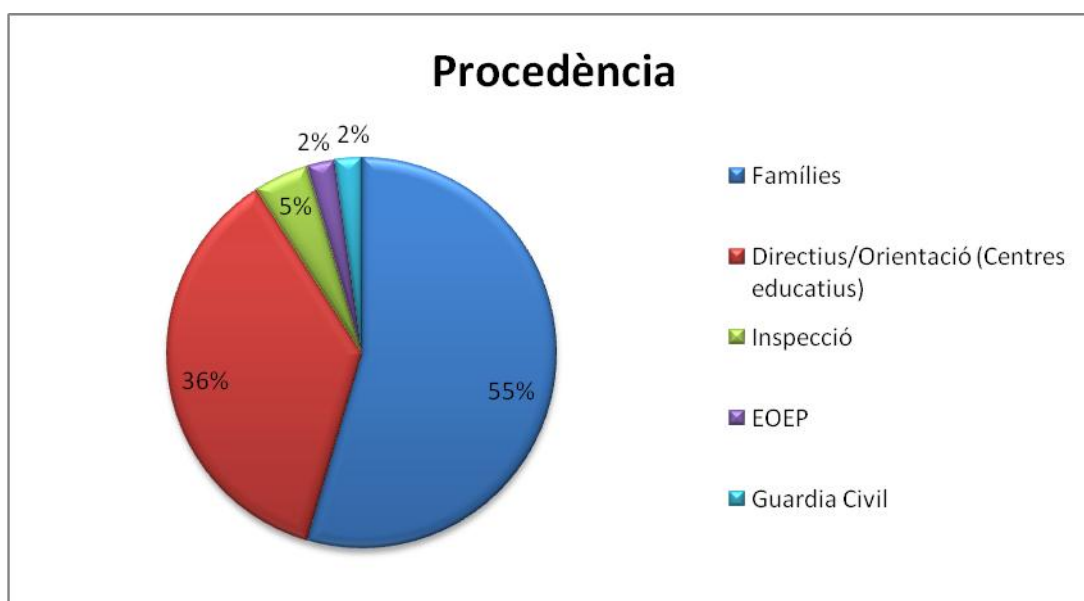
Aquest curs s'han atès un total de 45 sol·licituds d'assessorament i intervenció en matèria de convivència. Totes les sol·licituds s'han resolt satisfactòriament exceptuant 11 casos que, per la seva complexitat, requeriran continuar el seguiment al curs 2013-14.

Nombre de sol·licituds per etapa educativa 2012-13	
Educació Infantil i Primària	31
Educació Secundària Obligatoria	12
Batxillerat	1
TOTAL	44

Respecte al curs passat s'observa que no hi ha variació en el nombre total de casos. El que sí observem és una distribució diferent dels casos entre Ed. Primària i Ed. Secundària, que no té cap significació en aquests moments. De totes formes, l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar ha dirigit molt la seva intervenció a l'educació primària conscients de que molts dels problemes a educació secundària no es manifestaran si prèviament els hem treballat a primària.

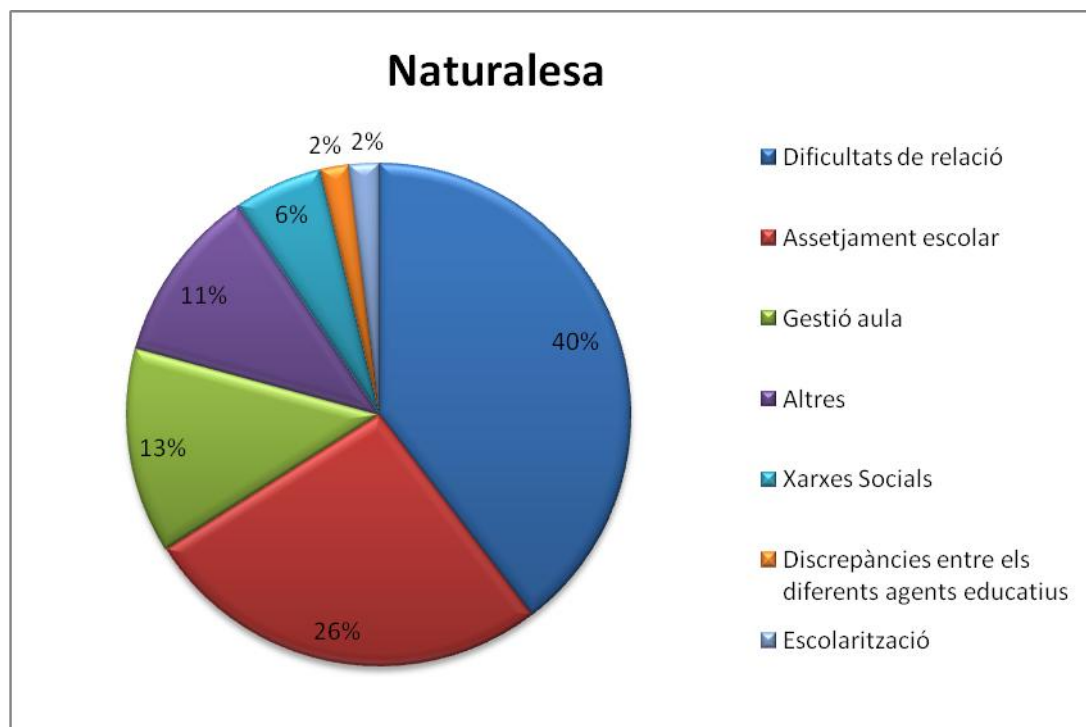
Nombre de sol·licituds per procedència 2012-13	
Famílies	24
Centres educatius	16
EOEP	1
Inspecció	2
Guàrdia Civil	1
TOTAL	44

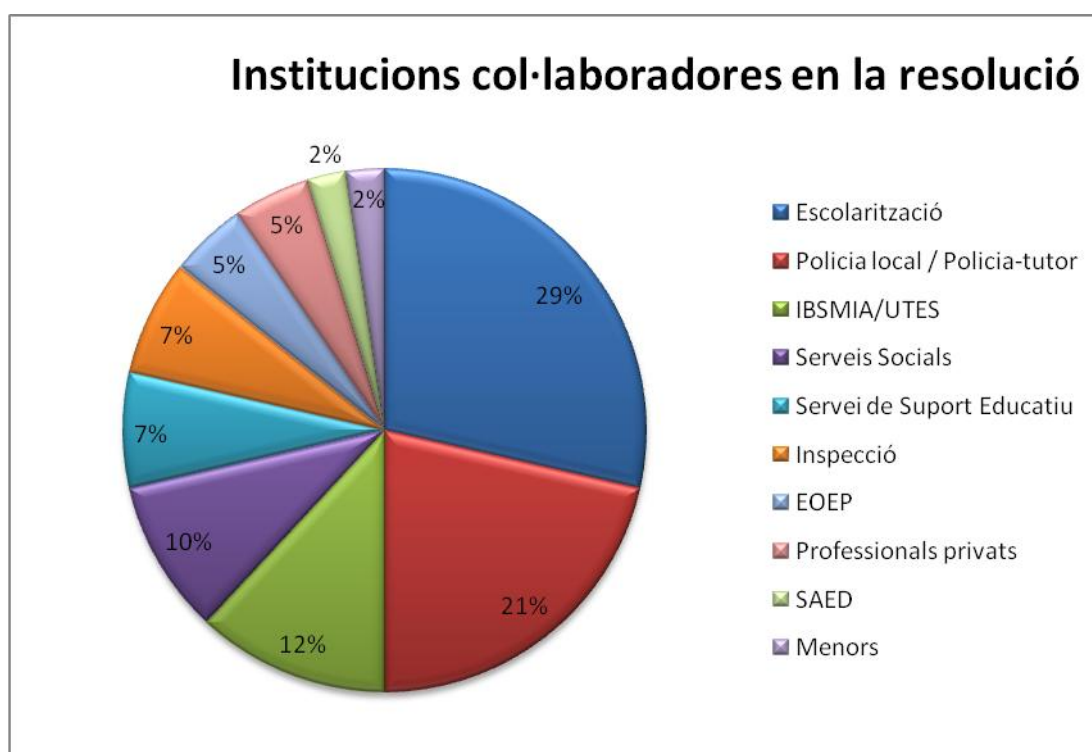
Pel que fa a la procedència de les sol·licituds s'observa un increment important en les que procedeixen dels centres educatius. Atribuïm aquest increment al coneixement que tenen els centres de les funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar. Des del setembre de 2011 hem incrementat la informació sobre les funcions de l'ICEE a través de diferents mitjans: correus electrònics, facebook, twitter, etc.

Nombre de sol·licituds per la seva naturalesa 2012-13	
Dificultats de relació / Conflictivitat a l'aula	21
Assetjament escolar /Ciberbullying	14
Gestió aula	7
Xarxes Socials	3
Discrepàncies entre els diferents agents educatius	1
Escolarització	1
Altres consultes	4
TOTAL	51

Nota: el nombre total és major al nombre de casos registrats ja que alguns casos afecten a diferents tipus de naturalesa.

Quant a la naturalesa de les sol·licituds no s'observen diferències respecte al curs passat. Segueix manifestant-se el fenomen de la conflictivitat derivada de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, per la qual cosa, com hem manifestat anteriorment s'està treballant en aquesta direcció.

S'ha continuat treballant amb el protocol de coordinació de l'ICEE amb altres institucions o serveis d'àmbits relacionats amb el món educatiu per a l'atenció eficient de les demandes rebudes. Aquest protocol ha estat especialment útil en la relació amb els centres educatius, l'Institut Balear de Salut Mental de la Infància i l'Adolescència (IBSMIA) i les forces de seguretat nacionals i locals. Al mes de juliol, l'esmentat protocol s'ha revisat per tal d'incloure les actuacions en els casos que derivin en la comissió de delictes o faltes administratives i ajustar-lo a la legislació vigent sobre menors.

Per tal d'avaluar la feina que desenvolupa l'ICEE, es demana als usuaris que contestin de forma anònima una enquesta de satisfacció. Volem destacar que la nota mitjana de satisfacció és 9'23/10 (en data 27/09/2013 amb 25 casos puntuats).

f. Documentació i normativa:

L'equip permanent ha col·laborat en la redacció de diferents textos normatius d'aquesta Conselleria:

- i. Avantprojecte d'ordre de creació de xarxa de centres d'intel·ligència emocional. Actualment s'ha suspès la seva tramitació per un canvi d'estratègia. Hem optat per la creació d'un seminari de formació permanent sobre aquesta temàtica per tal de recavar tota la feina que fan els professionals dels centres educatius i a partir d'aquí crear un projecte comú.
- ii. Normativa reguladora de la convivència i de l'autoritat del professorat. Actualment en procés de tramitació interna. L'ICEE ha continuat treballant en totes les aportacions rebudes per tal que el text que constitueixi l'avantprojecte sigui el més consensuat possible. En aquests moments s'està a l'espera d'un darrer informe de l'advocacia de la Comunitat Autònoma per tal de rebre assessorament en referència a l'aplicació del futur avantprojecte a tota la tipologia de centres i al concepte d'autoritat pública.
- iii. Participació en la coordinació de les instruccions per a centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics per al curs 2013-14.
- iv. Participació en la redacció de normativa que pretén crear una mesa de diàleg permanent entre les famílies i l'administració educativa. En aquests moments es troba en procés de tramitació interna.

- v. Participació en la redacció de normativa que pretén crear una mesa de diàleg pel Pacte Educatiu de les Illes Balears. Actualment en procés de tramitació interna.

g. Comunicació i difusió:

S'ha fet un esforç molt important a l'àmbit de la difusió dels objectius i activitats de l'ICEE:

- i. Actualització de la pàgina web institucional (convivexit@caib.es)
- ii. Gestió del bloc institucional del projecte Comenius Regio 2011-13: <http://restorativepracticeshullpalma.blogspot.com.es>
- iii. Creació d'una pàgina informativa a la xarxa social Facebook. (www.facebook.com/convivexit)
- iv. Informació permanent a la xarxa social twitter (<http://twitter.com/convivexit>)
- v. Informació continuada amb els centres educatius sobre la pàgina web, canals de comunicació i coordinació, novetats destacables i agraïments per la feina realitzada en matèria de convivència i la col·laboració amb l'ICEE.
- vi. Col·laboració amb la revista *Organización y Gestión Educativa* mitjançant la publicació d'un article de revisió sobre pràctiques restauratives publicat al número 5 del mes de setembre de 2013.
- vii. Entrevistes en diferents mitjans de comunicació, articles i notes de premsa periòdiques relatives als diferents projectes en marxa.
- viii. Diferents xerrades informatives sobre el nostre institut, la gestió de la convivència, la resolució de conflictes i les pràctiques restauratives als claustres de professors dels centres que ens ho han sol·licitat.

- ix. Diferents xerrades informatives sobre el nostre institut, la gestió de la convivència, la resolució de conflictes i les pràctiques restauratives dirigides a altres sectors de la comunitat educativa (associacions de pares i mares, policia local de Palma, policies-tutors de les Illes Balears, centres de salut...) que ens ho han sol·licitat.
- x. Publicació de la guia “Millorem la convivència amb les pràctiques restauratives”.
- xi. Edició del vídeo divulgatiu “Les pràctiques restauratives”.

h. Administració i gestió per processos:

S’ha implementat i revisat sistemàticament el procés bàsic de gestió SAI (Sol·licituds d’Assessorament i Intervenció) i els seus documents vinculats per tal d’adaptar-lo a les necessitats detectades per al curs 2013-14.

S’han implementat els processos bàsics de gestió aprovats al curs 2011-12:

- i. FPD Formació personal docent
- ii. FND Formació personal no docent
- iii. ICC Informe convivència centres

A més, s’ha continuat sistematitzant els mecanismes de registre i seguiment de les tasques d’administració (documents de funcionament i justificació econòmica).

3. Anàlisi de les memòries de convivència dels centres educatius de les Illes Balears.

De l’anàlisi dels resultats de les memòries de convivència dels centres educatius de les Illes Balears, destaquem que un 88% dels centres han assolit favorablement els objectius de convivència que es varen plantejar. Quant a les causes que indiquen els centres educatius per les quals no han pogut assolir satisfactòriament els objectius de convivència destaquen: la manca de temps, la formació específica, la manca de recursos i la manca de participació de les famílies. A l’annex podem trobar l’anàlisi gràfic amb els detalls de les memòries.

4. Programació per al curs 2013-14.

a. Èxit escolar. Cooperació territorial

- i. Establir relacions amb els departaments de convivència i èxit escolar d'altres comunitats autònomes.
- ii. Reforçar les relacions de cooperació amb els instituts internacionals de pràctiques restauratives (IIRP, ILARP, HCRP...).
- iii. Participar activament en la subcomissió municipal de pràctiques restauratives de Son Gotleu.
- iv. Participar activament en el Grup de Recerca i Innovació Educativa d'Intel·ligència Emocional ICE-IRIE.
- v. Sistematitzar el seguiment dels resultats acadèmics de l'alumnat en % promoció i taxes d'ideïtat.

b. Formació

- i. Revisar sistemàticament els processos de formació per docents i no docents (FPD i FND) implantats aquest curs.
- ii. Realitzar activitats formatives relacionades amb la intel·ligència emocional a les aules com a factor d'èxit escolar.
- iii. Continuar amb el seminari de formació permanent "Educar i Conviure". En aquest curs introduiríem la novetat del coaching, com a eina d'habilitat de desenvolupament personal i de lideratge.
- iv. Realitzar activitats formatives relacionades amb les pràctiques restauratives com a eina per millorar la gestió positiva de la convivència escolar i la resolució dialogada dels conflictes (en

col·laboració amb els Serveis Socials i la Policia Local de Palma).

v. Realitzar activitats formatives relacionades amb el bullying i el ciberbullying.

vi. Realitzar activitats formatives relacionades amb la violència de gènere al municipi de Calvià, amb la col·laboració de la Delegació Territorial del Govern.

vii. Continuar organitzant les jornades d'alumnat mediador en la mateixa línia que les dutes a terme aquest curs.

c. Assessorament i intervenció en matèria de convivència

i. Consolidar la recollida de dades en els casos de sol·licituds d'assessorament i intervenció (procés SAI).

ii. Millorar els mecanismes de coordinació i col·laboració amb la DGOIFP en general i amb el Servei de Suport Educatiu en particular, incloent EOEPs i EAPs (procés SAI).

iii. Reforçar els mecanismes de coordinació i col·laboració amb la policia local de Palma en general i amb el seu Grup de Pràctiques Restauratives en particular (procés SAI).

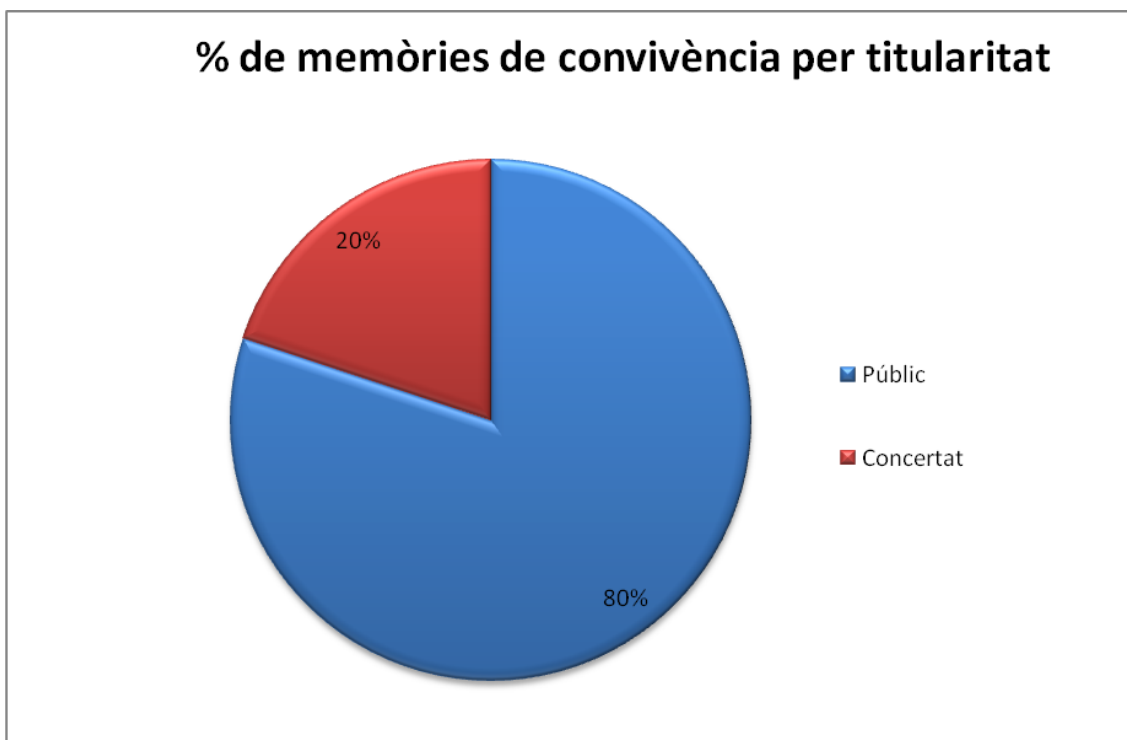
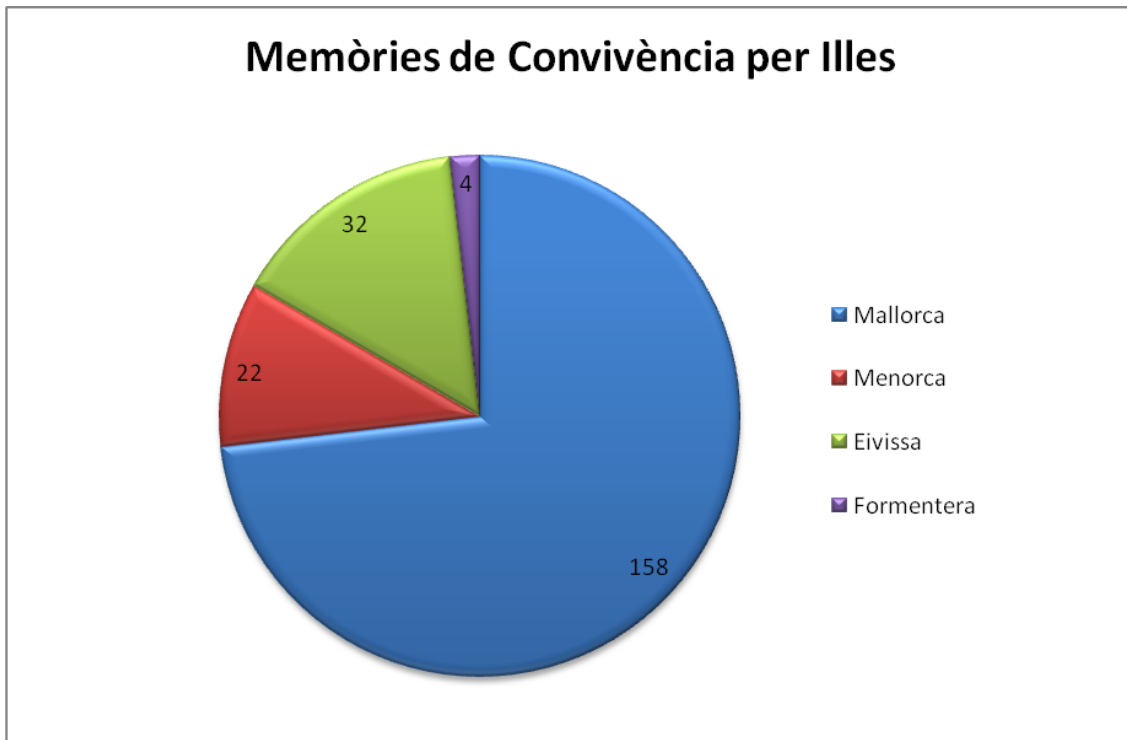
iv. Millorar les eines telemàtiques relacionades amb la recollida de les memòries de convivència, i especialment les referides a la impressió i arxiu de les mateixes per part dels centres educatius. (procés ICC).

v. Posar en marxa el projecte clBerconviu, per fer front a l'increment de conflictivitat relacionat amb l'assetjament i el ciberbullying.

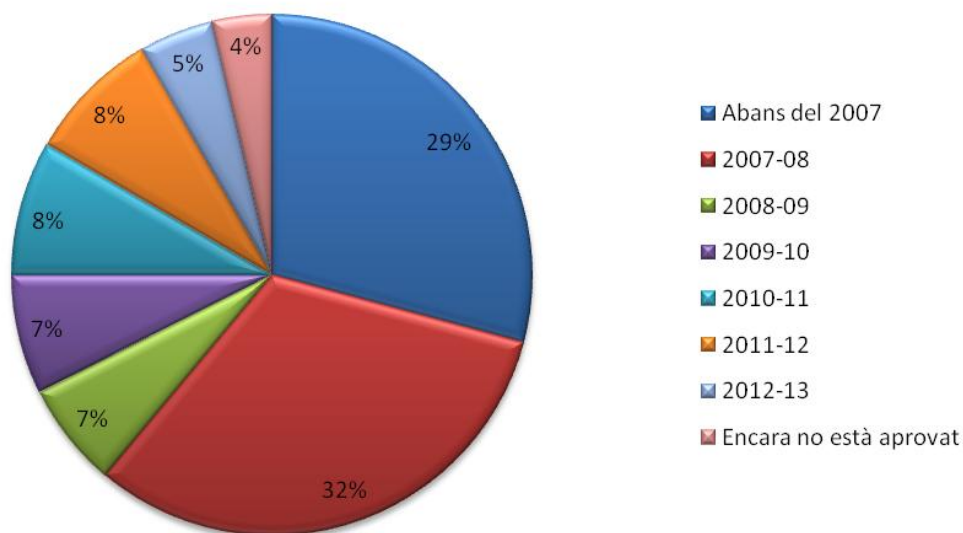
- vi. Oferir xerrades informatives sobre gestió de la convivència, resolució de conflictes, pràctiques restauratives i protecció dels menors als centres educatius i altres sectors de la comunitat educativa que ho sol·licitin.
- d. Documentació i normativa
 - i. Enllestir la tramitació de la normativa abans esmentada.
- e. Comunicació i difusió
 - i. Impulsar la difusió dels objectius, funcions i activitats de l'ICEE a tota la comunitat.
 - ii. Impulsar la difusió de la normativa vigent en matèria de menors, convivència i educació.
 - iii. Impulsar la difusió de recursos materials, instruments d'avaluació i investigació tant en matèria de convivència com d'èxit escolar.
 - iv. Millorar els canals de comunicació i coordinació interns amb la resta de departaments de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats.
 - v. Impulsar les relacions institucionals i protocols de coordinació i col·laboració amb altres institucions i entitats de la comunitat.
- f. Administració i gestió per processos
 - i. Revisar els processos i documents de funcionament general.

Annex:

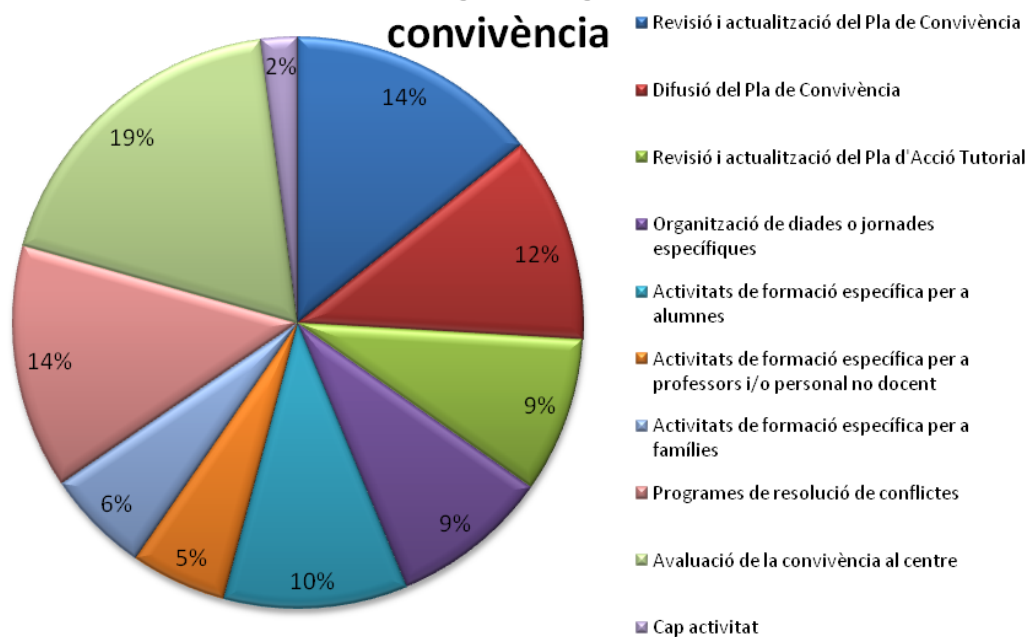
1. Anàlisi gràfic de les memòries dels centres educatius del curs 2012-2013:

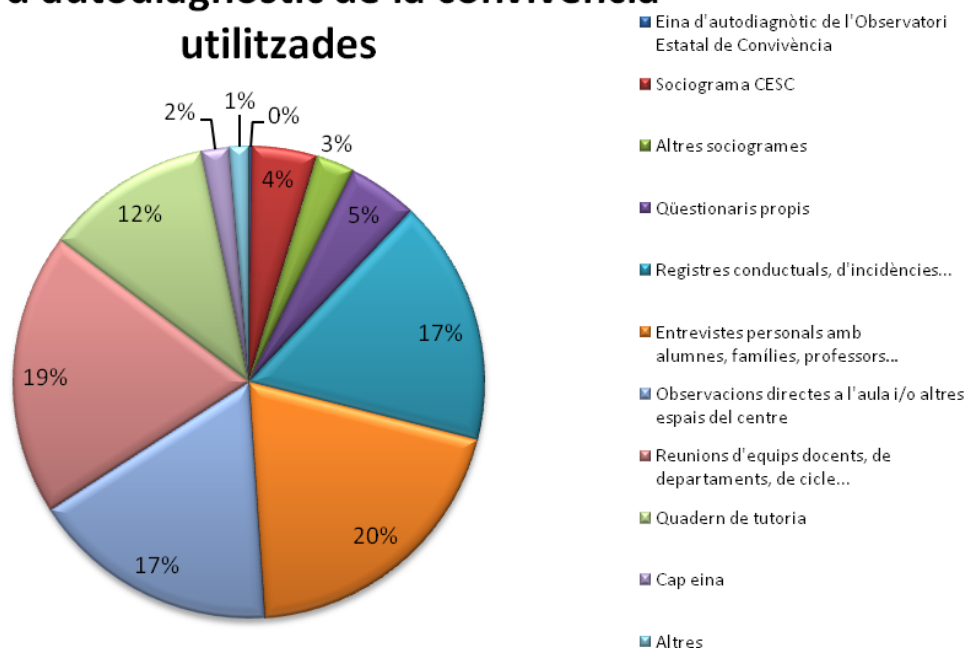
Any aprovació del Pla de Convivència

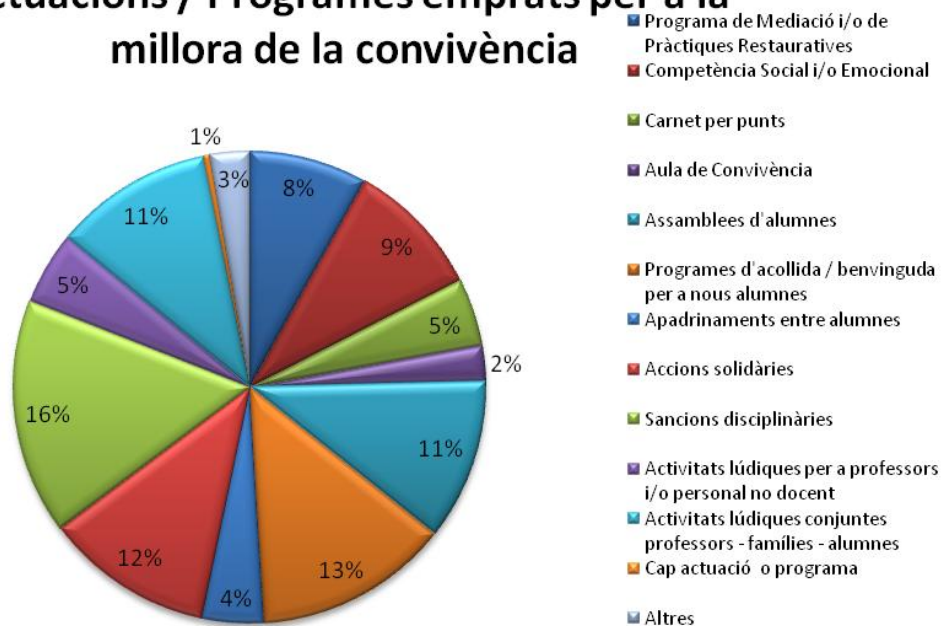
Activitats desenvolupades per la comissió de convivència

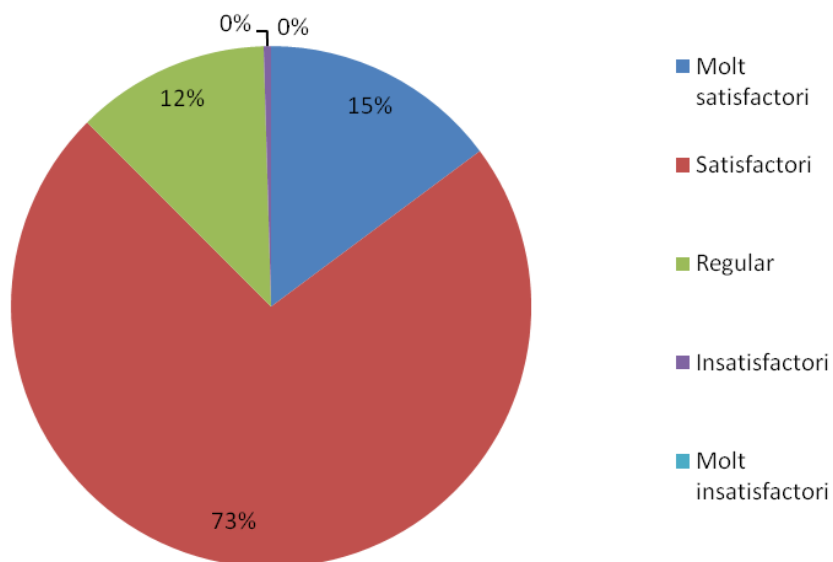
Eines d'autodiagnòstic de la convivència utilitzades

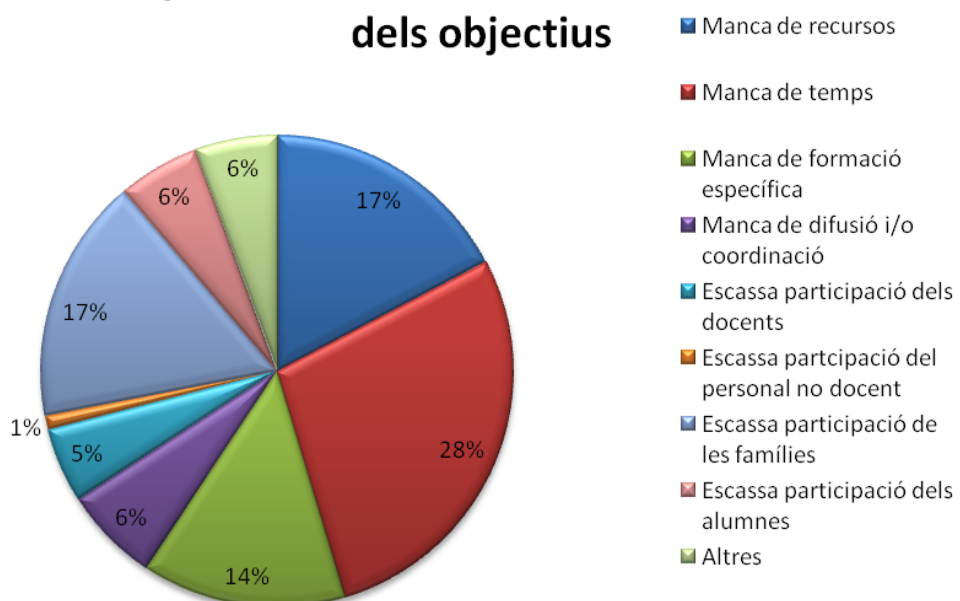
Actuacions / Programes emprats per a la millora de la convivència

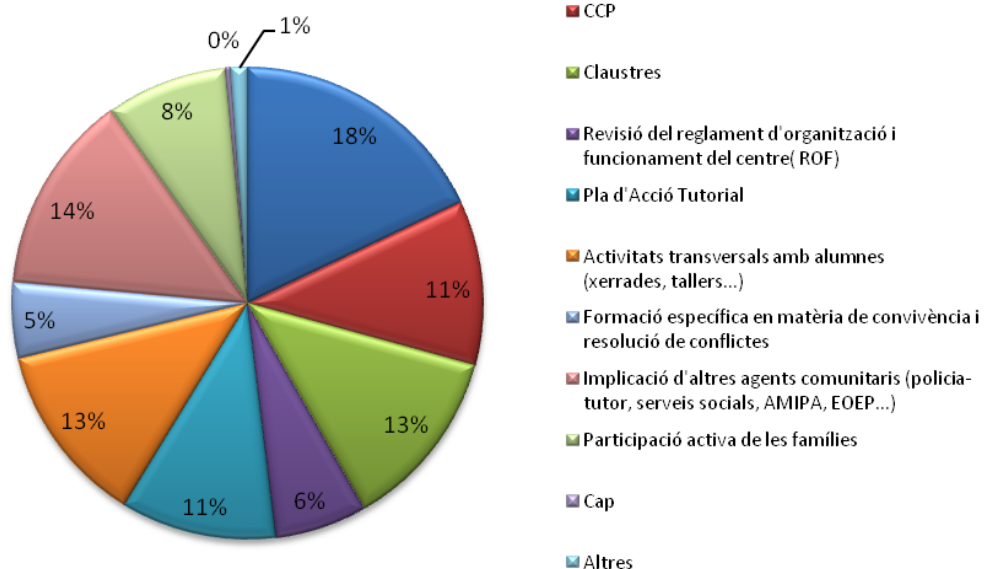
Grau assoliment objectius convivència

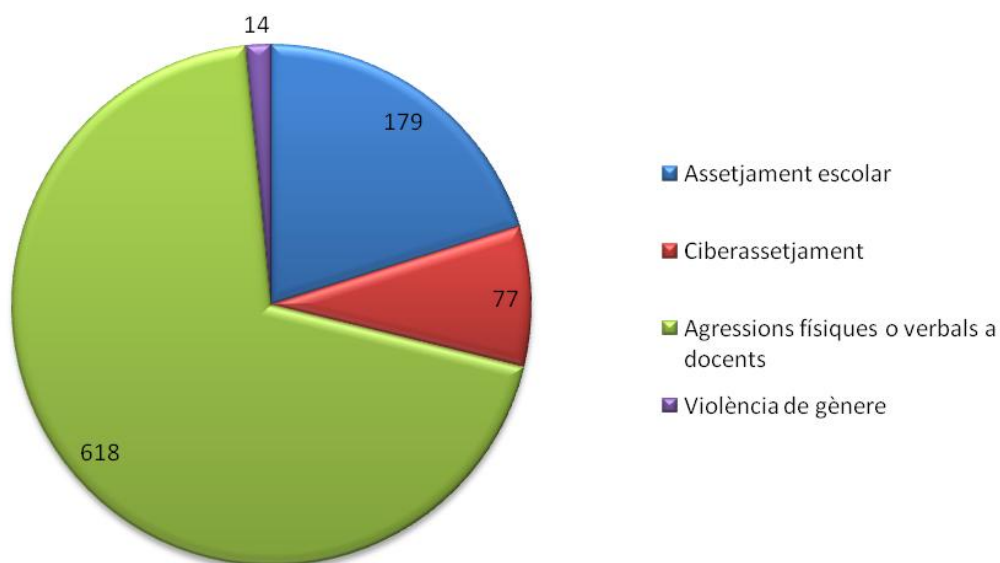
Principals causes d'assoliment no satisfactori dels objectius

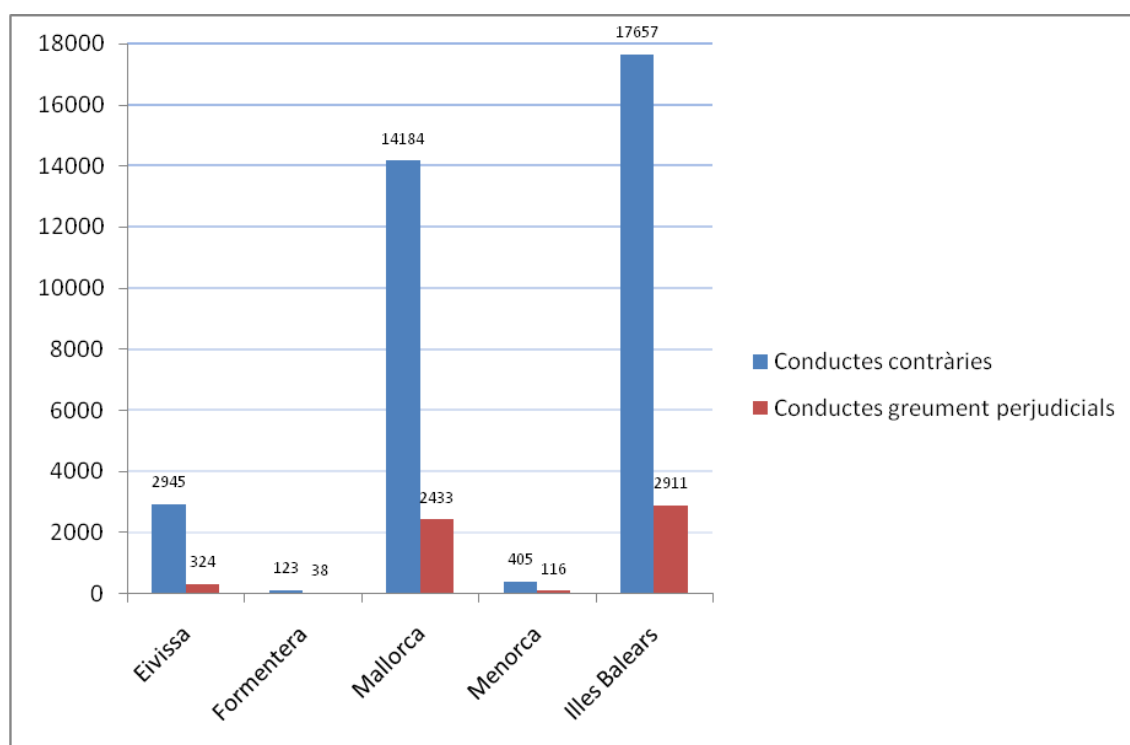
Recursos utilitzats en la consecució dels objectius

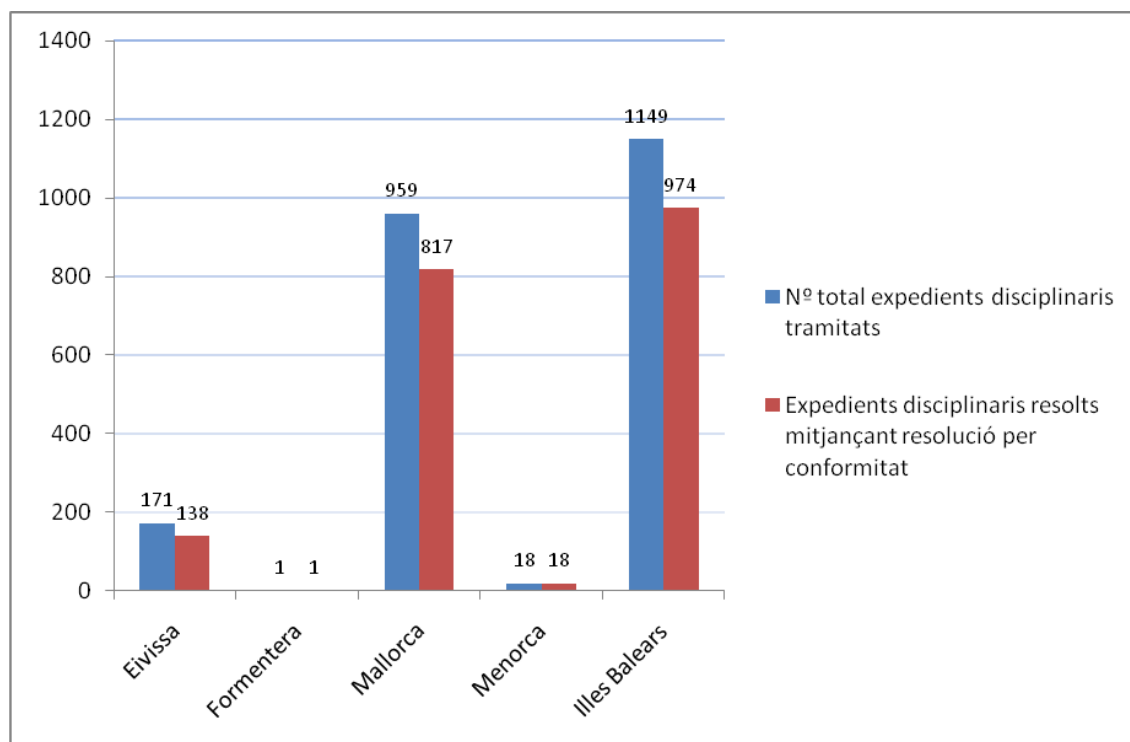
Casos greument perjudicials relacionats amb...

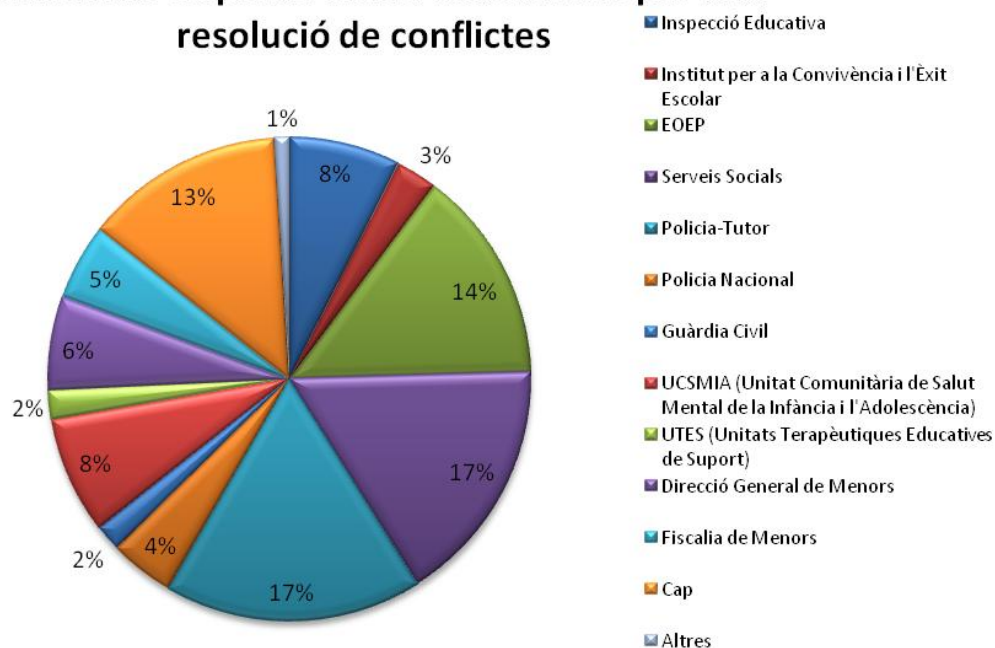
Comparativa entre conductes contràries i conductes greument perjudicials a les normes de convivència

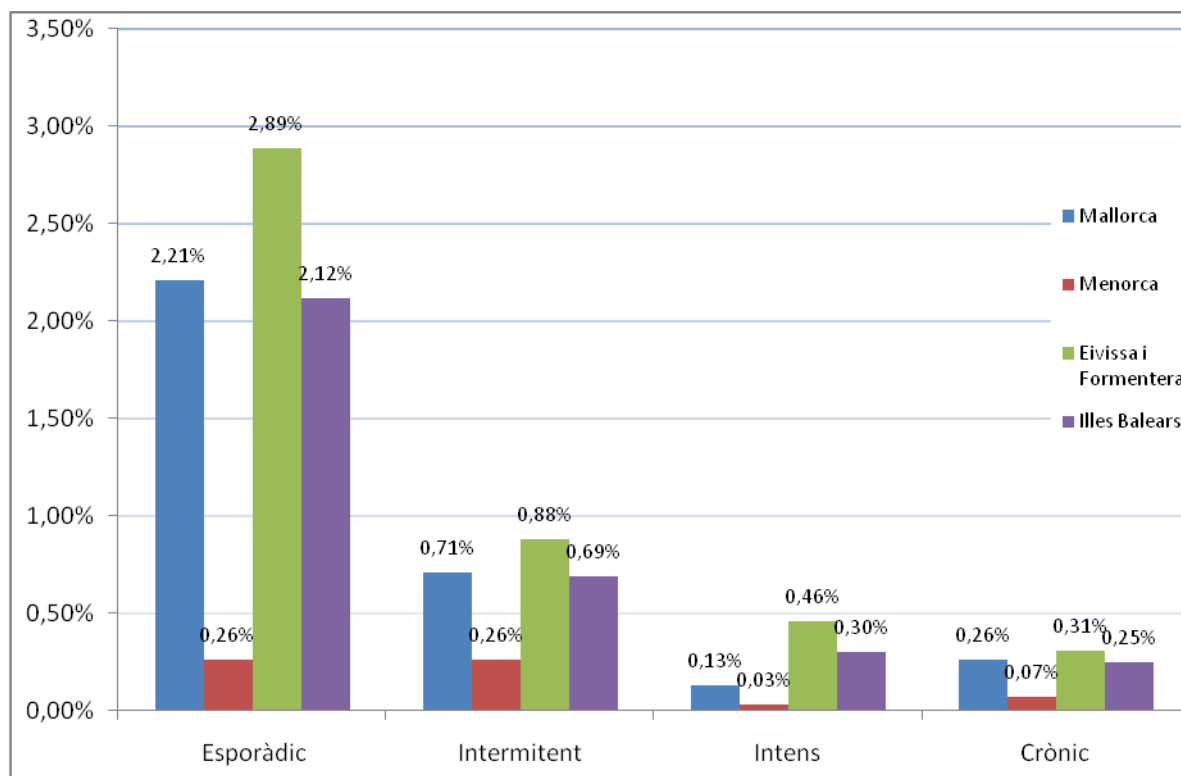
Comparativa expedients disciplinaris – expedients resolts mitjançant resolució per conformitat

Intervenció-Suport d'altres institucions per a la resolució de conflictes

Gràfic Absentisme Illes Balears

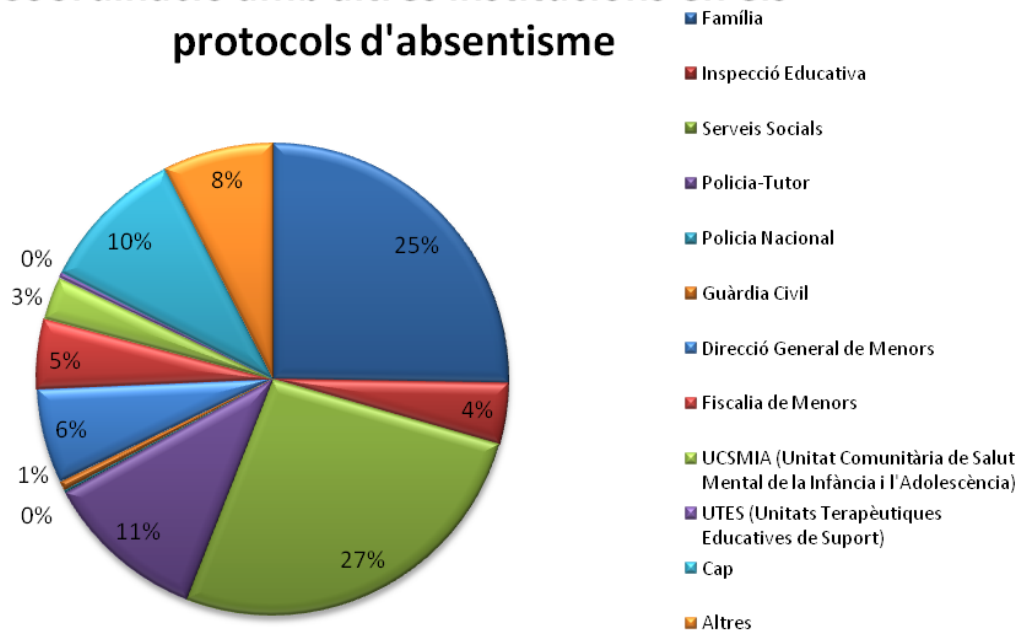
Conflictivitat als centres educatius de les Illes Balears

CONFLICTES	Conductes contràries				Conductes greument perjudicials				Expedients disciplinaris			
	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes
Total	14184	405	3068	17657	2433	116	362	2911	959	18	172	1149
Mitjana	11.12%	2.89%	16.02%	10.99%	1.91%	0.83%	1.89%	1.81%	0.75%	0.13%	0.9%	0.71%

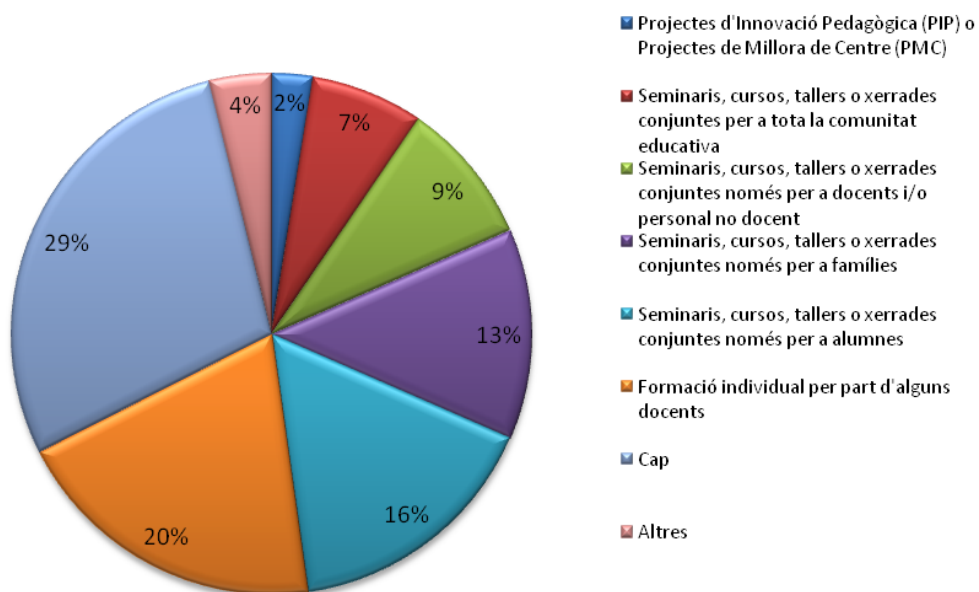
Absentisme als centres educatius de les Illes Balears

ABSENTISME	Esporàdic -10%				Intermitent 10%-25%				Intens 25%-50%				Crònic +50%			
	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes	MALL	MEN	EIV/FOR	TOT Illes
Total	2823	36	554	3413	903	36	168	1107	391	4	89	484	327	10	60	397
Mitjana	2.21%	0.26%	2.89%	2.12%	0.71%	0.26%	0.88%	0.69%	0.13%	0.03%	0.46%	0.30%	0.26%	0.07%	0.31%	0.25%

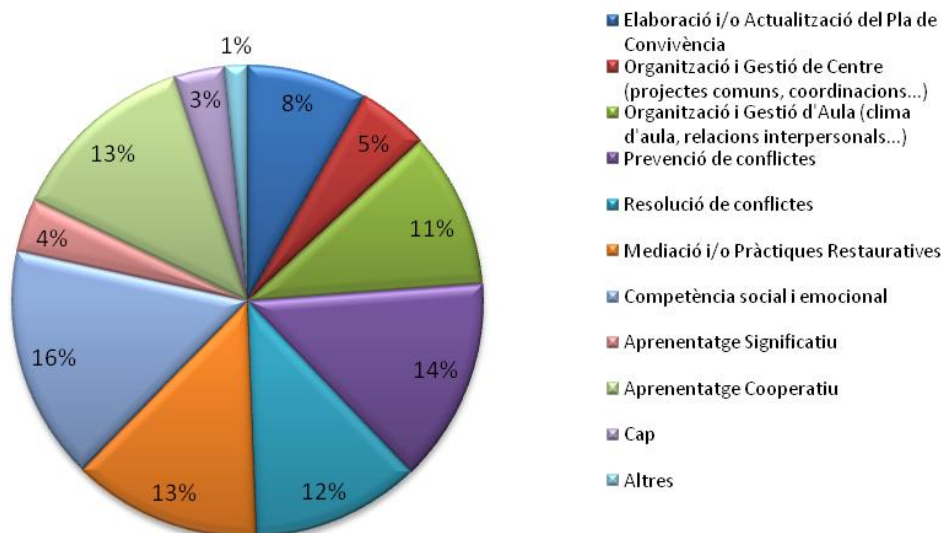
Coordinació amb altres institucions en els protocols d'absentisme

Formació en gestió de la Convivència

Necessitats formatives en matèria de convivència

2. Recull de suggeriments i observacions dels centres educatius:

- a. Hem rebut algunes propostes de millora respecte a l'enquesta: poder-la imprimir en algun format (pdf o word) per tal de poder-la adjuntar a la memòria de centre, demanar el nombre d'alumnes, i la possibilitat d'afegir altres aspectes rellevants.
- b. En general els centres més petits tenen menys problemes greus de convivència i solucionen els conflictes a les tutories. Els centres més grans i d'educació secundària tenen més conflictes i necessiten més programes de prevenció i resolució de conflictes. En molts casos, es detecta una correlació directa entre les conductes greument perjudicials per a la convivència i la situació familiar desfavorable dels alumnes.
- c. Alguns centres manifesten que els conflictes es focalitzen en determinats grups d'alumnes i s'han vist obligats a realitzar una tasca més individualitzada com, per exemple, sessions d'intel·ligència emocional, xerrades amb pares o tutories. Els protagonistes de la gran majoria de conflictes són els alumnes però també s'han tractat casos en els quals els conflictes eren protagonitzats per discrepàncies amb les famílies. La majoria de centres destaquen la importància de la implicació del claustre en temes de convivència del centre i treballar en la mateixa línia.

La policia de barri o policia tutor és valorada positivament. Manifesten que la lentitud a l'hora de tancar el casos greus per part de la Fiscalia de Menors té conseqüències negatives en la convivència al centre.

En alguns casos manifesten que els casos contraris a les normes de convivència a vegades són difícils de valorar/quantificar.

d. La majoria de centres considera la prevenció com una eina destacable per millorar la convivència al centre. Destaquen la importància de la implicació del professorat, el compromís i la disponibilitat de tota la comunitat educativa i la col·laboració del centre amb altres entitats que ajudin a millorar la convivència.

e. Referent a l'absentisme, certs centres detecten un augment d'alumnes que presenten absentisme intermitent, principalment per part d'alumnes en situació de risc social i familiar. A vegades les famílies justifiquen absències que els docents consideren injustificables.

f. Com a principals objectius de treball dels centres podem destacar la revisió del Pla de Convivència, la formació en convivència, incentivar al professorat en aquest sentit i dur a terme accions formatives de resolució de conflictes per a famílies.

g. Alguns centres consideren les Pràctiques Restauratives una eina molt interessant a l'hora de gestionar la convivència en el centre. Aquesta nova forma de gestionar els conflictes ha fet minvar de forma significativa els conflictes greus.

h. Els centres amb programes de mediació es mostren molt satisfets amb els resultats. Destaquen positivament la recuperació de les trobades d'alumnes mediadors. Tot i això demanen més formació en convivència per part de la Conselleria.

i. Certs centres destaquen la manca de temps per tractar temes relacionats amb la convivència a causa de l'increment de l'horari lectiu del professorat i l'augment del nombre d'alumnes per aula. Agraeixen al professorat i a l'alumnat mediador la seva voluntat de treballar en aquest sentit i per aquesta raó consideren que la seva tasca hauria ser més reconeguda.

j. Molts centres destaquen la importància d'actuar ràpidament per resoldre els conflictes trobant a faltar la implicació de les famílies i recursos humans per fer-ho. Alguns centres han modificat el seu pla de convivència introduint mesures preventives i sancions per als adults que incompleixen les normes de convivència.